

Un activista de pedra picada

El dia 18 de desembre es va morir, a 60 anys, Josep de Calassanç Serra i Puig, activista cultural i polític, independentista compromès, incansable agitador de la Catalunya del Nord i, d'allà estant, de la resta del país.

La notícia es va escampar com una galleda d'aigua freda que recorre-gués el país, de nord a sud. Missatges de mòbil, webs, blogs, els murs del Facebook... Som un poble en xarxa també per als pitjors moments. "S'ha mort en Cala", "No fotis. En Cala..."

Josep de Calassanç Serra i Puig, fill del geògraf Josep de Calassanç Serra i Ràfols i germà de Blanca i Eva Serra, activista, independentista, vivia al Rosselló. Anys enrere s'hi havia hagut d'exiliar i finalment s'hi va quedar. Perquè així ho va voler. Perquè hi tenia la vida. I sort en va tenir, en bona mesura, el nostre septentrió, que en *Cala* decidís que s'hi quedava: un nombre impressionant de les iniciatives que ens hi han més que mantingut la flama, que n'han mostrat saó i potencialitat, que n'han fet eixamplar les perspectives, tenen el segell i l'empenta d'en Josep Serra.

Des de Baó, on vivia, va impulsar l'associació Aire Nou de Bao, que promou la llengua catalana i la cultura popular. Precisament un altre activista nord-català, Hervé Pi, recorda que "si avui hi ha castells a la Catalunya del Nord és gràcies al Josep". Efectivament, els Castellers del Riberal també van néixer del seu entusiasme. I Hervé Pi s'explica: "Al Cala li devem els castells, no perquè un dia va dir 'podríem crear una colla castellera', sinó sobretot perquè, a més de fer la proposta, ha participat en les reunions prèvies, s'ha posat la faixa cada setmana per als primers assaigs, quan érem a tot estirar una desena de persones, perquè ho ha fet els anys que han seguit i tant com li ho ha permès el seu estat de salut."

Fou fundador de l'escola Arrels i de Ràdio Arrels també, de la revista satírica *El Fiçó*, del Casal Jaume I de Perpinyà

HERVÉ PI

Josep de Calassanç Serra, fent de castell a la inauguració del Casal Jaume I de Perpinyà.

(que presidia), dels dimonis, dels castellers, impulsor del Correllengua i de tota activitat que tingués relació amb la cultura i la llengua catalanes, tant al nord

com al sud de la nació. I amb el compromís independentista també: militant del PSAN –i, després, de l'escissió que va desembocar en l'IPC–, fundador de Terra Lliure, home d'acció i de reflexió, Josep Serra va viure sempre amb naturalitat el compromís amb la llibertat del seu país. Amb una característica mescla de fermesa i bonhomia que en van fer, com en aquell poema famós, figura imprescindible.

"En Cala era un bon jan. La mainada l'estimava, i ell era d'una gran tendresa i amabilitat", ha escrit el seu amic i periodista Aleix Renyé, en una crònica personal i apassionada penjada al seu blog i on queda també reflectit el vessant de risc que mai no va voler defugir: "Vaig conèixer en Cala el gener del 1981, en plena tempesta de neu. Vaig passar clandestinament la frontera per la muntanya, camí de l'exili, i qui m'esperava a la banda nord-catalana era ell. Havia nevat intensament i jo tenia hores de retard. L'home que m'esperava, amb aquella barba negra fornida, es pensava que ja m'havia quedat colgat per la neu i mort de fred, en algun revolt del camí fronterer. Em va portar a casa seva."

La xarxa ha estat testimoni i expressió de la tristesa que ha somogut el país. A tall d'exemple, tanquem aquest petit text de record amb paraules del blog del músic Marcel Casellas: "El Cala, en Josep Serra, l'amic, el tipògraf de Ceret, tot cor, tot lluita, tot conversa, tot compromís, i els formatgets i el bon vi de Cotlliure, i el piset mig clandestí del Guinardó dels anys 70, i aquell control prop de Sant Joan de les Abadesses –camí del Rosselló, on diuen que la gent és neta i noble, culta, rica...– i el guarda civil de la llanterna que va badar i ens va deixar continuar, i el fart de riure –més nerviós que d'alegria– que ens acompanyà fins a Camprodon i tu, vestit de boletaire, anar fent plans per a la tornada, i Fontpedrosa, i Prada de Conflent, i encara, Baó (la capital del món), i la lluita que continua, i el darrer alè, i el cor que ha dit prou –tant sobrat que n'aneres sempre, de cor."

Núria Cadenes